Stap 1: In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast.

Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van de checklist signalering huiselijk geweld (bijlage 1).

Beschrijf signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.

Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.

Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een daarvoor bevoegd persoon.

Stap 2: Collegiale consultatie, raadplegen deskundige

De zorgcoördinator van Plan B is de aangewezen persoon om vanaf stap 2 de stappen te ondernemen. Hierin wordt de zorgcoördinator bijgestaan door de persoon die de eerste melding heeft gedaan, de melder.

De melder en zorgcoördinator bespreken de signalen. Indien nodig wordt advies gevraagd aan Veilig Thuis of aan een deskundige op het gebied van letselduiding, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over aard en oorzaak van het letsel. Het ligt voor de hand dat zo nodig forensische expertise wordt ingeschakeld via Veilig Thuis.

Advies bij specifieke vormen van geweld over mogelijke risico's van vervolgstappen

Is er binnen Plan B onvoldoende kennis aanwezig over de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eer gerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking, of ouderenmishandeling, dan vraagt Plan B altijd advies aan Veilig Thuis over de vervolgstappen. Dit advies is ook van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig te kunnen afwegen. Plan B legt de uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies vast in het student dossier.

Stap 3: Gesprek met de student

Bespreek de signalen met de student.

- Leg de student het doel uit van het gesprek;
- Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan;
- Nodig de student uit om een reactie hierop te geven;

- Kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking kunt u daarbij de 'Verklaring tegen meisjesbesnijdenis' gebruiken. Deze is te vinden op internet en in diverse talen.

Heeft een teamlid ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de student, raadpleeg dan een deskundige van Veilig Thuis.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de student, is alleen mogelijk:

- Als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de student, die van u zelf, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- Als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de student door dit gesprek het contact met u zal verbreken en dat de student daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

Stap 4: Afwegen

Weeg op basis van de signalen, het ingewonnen advies en het gesprek met de student het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling af. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling af.

Raadpleeg in geval van twijfel altijd (opnieuw) Veilig Thuis. De medewerkers van Veilig Thuis bieden ondersteuning bij het afwegen van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen.

1. Vermoeden afwegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: het dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

De topkring van Plan B is op de hoogte (in geval het vermoeden door een teamlid wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schat Plan B (teamlid en Topkring) in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE → ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel → direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis.
De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders bij Plan B in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE → melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA → ga verder met afweging 4

4. Hulp aanvaarden

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE → melden bij Veilig Thuis

B: JA → hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem een casemanager (in de meeste gevallen is dit de zorgcoördinator). Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE → melden bij Veilig Thuis

B: JA → hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Als Plan B meent op basis van de afweging in stap 4, dat de student en het gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermd kan worden:

- Breng de Topkring van stichting Plan B op de hoogte;
- Organiseer dan de noodzakelijke hulp;
- Volg de effecten van deze hulp;
- Doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

Melden en bespreken met de student

Kan Plan B de student niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermen of wordt er getwijfeld of Plan B voldoende bescherming hiertegen kan bieden:

- Breng de Topkring van Plan B op de hoogte;
- Meld het vermoeden bij Veilig Thuis;
- Sluit bij de melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die wordt gemeld (ook) van anderen afkomstig is;
- Overleg bij de melding met Veilig Thuis wat na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, Plan B nog kan doen om de student en de gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen. Bespreek de melding vooraf met de student (vanaf 12 jaar) en/of met de ouder (als de student nog geen 16 jaar oud is).
- Leg uit waarom Plan B van plan is een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
- Vraag de student uitdrukkelijk om een reactie;
- In geval van bezwaren van de student, overlegt Plan B op welke wijze tegemoet kan worden gekomen aan deze bezwaren;
- Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om de student of diens gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in de afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de student of diens gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
- Plan B doet melding indien naar de bescherming van de student of diens gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de student over de melding kunt u afzien:

- als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de student, die van en teamlid, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de student daardoor het contact zal verbreken.

Stap 1
Signalen in kaart brengen

Stap 2
Collegiaal overleg en deskundigen raadplegen

Stap 3
Gesprek met de student

Stap 4
Afwegen huiselijk geweld / kindermishandeling

Is er op basis van stap 1 t/m 3 een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling?

Is er een vermoeden van acute of structurele onveiligheid?

Stap 5
Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

1. Is melden noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van:

- acute onveiligheid
- structurele onveiligheid

2. Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk?

Hulp verlen is mogelijk als:
- de professional in staat is om effectieve/passende hulp te bieden/organiseren.
- de betrokkenen meewerken aan die geboden hulp.
- de hulp leidt tot durzame veiligheid.

Indien dit niet mogelijk is, dan melden bij Veilig Thuis.

Bijlage 1 bij meldcode huiselijk geweld

Checklist signalering huiselijk geweld

De leerling:

- eet ongezond
- heeft eetproblemen
- verzorgt zichzelf slecht (slechte persoonlijke hygiëne)
- heeft verwondingen en/of oude littekens
- geeft vage verklaringen voor verwondingen/verwaarlozing
- vertoont ineens heel ander gedrag
- is heel aanhankelijk (bijvoorbeeld veel aandacht vragen of steeds bij stafleden in de buurt rondhangen)
- maakt weinig en/of vreemd contact met andere studenten en/of stafleden
- heeft een overdreven angst voor lichamelijk contact, verbergt het eigen lichaam
- kan zich slecht concentreren
- praat negatief over zichzelf (ik kan toch niks, ik hoor er toch niet bij)
- praat negatief of juist heel gelaten over thuis
- pest andere studenten of sluit ze buiten
- is agressief richting zichzelf, andere studenten en/of stafleden
- misdraagt zich (diefstal, brandstichting, vandalisme)
- vertoont seksueel gedrag en uitspraken die niet passen bij de leeftijd
- gebruikt alcohol en/of drugs
- is vaak, zonder duidelijke reden, afwezig
- heeft schulden
- doet geheimzinnig en/of is gesloten over thuis
- zoekt conflicten op met andere studenten en/of stafleden

De ouders:

- zijn niet bereid tot contact met de coach (o.a. mailen / bellen)
- geven het kind verantwoordelijkheden die niet bij de leeftijd passen (veel geld mee voor boodschappen, altijd voor broertjes/zusjes moeten zorgen)
- houden het kind klein (over beschermend/keurslijf)
- ontkennen dat er iets loos is, of willen/kunnen dit niet zien